

ראה (470)

הצד הטוב ביותר, ואילו קין הסתפק רק בעצם הבאת הקרבן, ותו לא מיד.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "עלינו לשבח"

דבר שאדם עושהו מתוך חיבה וחשק, לעולם איננו קשה בשבילו ואיננו מביאו לידי עייפות. אבל אם הוא עושהו שלא ברצון, הריהו נהפך לו חיש מהר לעול ולמשא.

"אם ירבה ממך הדרך" - שהדרך נראית בעיניך ארוכה מדי, "וגם לא תוכל שאתו" - המשא מעיק עליך עד לבלי נשוא, הרי זה סימן מובהק "כי ירחק ממך המקום" - שרחוק ממך השם יתברך הנקרא "מקום": שכן אלמלי היו הוא ומצוותיו קרובים אל לבך, לא היתה הדרך רבה בעיניך ויכול היית לשאת את המשא בנקל.

ספר "מענה של תורה" בשם אלשיך הקדוש

וכי ירבה ממך הדרך פי לא תוכל שאתו פי ירחק ממך המקום (יד.כד)

פי יתה בך אביון.... פי פתח תפתח את דרך לו.... פי לא יחדל אביון מקרב הארץ על פן אנכי מצוה לאמר פתח תפתח את דרך לאחיד לעניך ולאביון בארץך (טו.ז.ט.)
כבר עמדו המפרשים על מה שנאמר "לאמר", הלא היה די לומר "על פן אנכי מצוה פתח תפתח". ונראה לפרש, הנה העשיר יכול לקיים מצות צדקה בממונו, אבל האביון שאין לו מה לתת במה יוכל לקיים מצוה זו ולבא לידי שלימות. אולם כבר אמרו חז"ל (ב"ב ט.) גדול המעשה יותר מן העושה, ומכיון שכן, יכול גם העני לקיים מצות צדקה במה שילך ויקבץ צדקה עבור עני אחר. זהו שאומר הפסוק "כי פתוח תפתח את ירך לו, אך כי לא יחדל אביון מקרב הארץ", ואיך יקיים הוא מצות צדקה, לכן ממשיך הפסוק "על כן אנכי מצוה לאמר פתוח תפתח את ירך לאחיד", לכן אני מצוה לאביון שהוא יאמר לעשיר פתוח תפתח, ובזה יקיים גם הוא מצות צדקה מכיון שגדול המעשה יותר מן העושה.

ספר "מטעמי שולחן שבת"

פי יתה בך אביון מאמר אחיד... ולא תקפץ את-דרך, מאחיד, האביון. פי פתח תפתח את דרך וכו'.. (טו.ז.ט.)
יש כאן רמז נפלא לדין של "די מחסורו אשר יחסר לו" הנה אם אדם כופף אצבעותיו, אזי כל האצבעות נראות שוות, ואם ידו פתוחה, אזי רואים בחוש שאין כל האצבעות נראות שוות, אלא אחת גדולה ואחת קטנה. ואמרו חז"ל על הפסוק "די מחסורו אשר יחסר לו", אפילו סוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו, היינו שצריך ליתן לכל אחד לפי כבודו וערכו. ולזה צריך הבחנה רבה ודעת, לחלק בין איש לאיש. לפיכך נתנה התורה סימן

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (יא.א)

מהו "היום". מובא ב"שלמה חדשה": ידוע מה שמובא בזה"ק שכל מקום שנאמר בו "היום" זה ראש השנה, וכמו שפירש רש"י על הפסוק בתחילת ספר איוב: "ויהי היום ויבאו בני האלקים להתייצב על ה'", אותו יום שהיה ראש השנה. והנה אמרו (ב"ב י.): כשם שמזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה כך חסרונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה. וזהו שנאמר: "נתן לפניכם היום" בראש השנה, "ברכה וקללה", הן מזונותיו והן חסרונותיו.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (יא.א)

חז"ל שמים לב שהפסוק מתחיל בלשון יחיד "ראה", אבל ממשיך בלשון רבים, "לפניכם". מכאן אנו לומדים מסר עמוק: כל אדם עומד בפני בחירה אישית, פרטית, בין טוב לרע, בין ברכה לקללה. אבל הבחירות של היחיד אינן נשאות רק אצלו, הן משפיעות על הכלל כולו. התורה מלמדת אותנו שהחיים בנויים מבחירות יומיומיות. הקדוש ברוך הוא נותן לאדם חופש לבחור, אך מזכיר לו שכל החלטה יוצרת מציאות, לעצמו, למשפחתו, ולחברה שסביבו. המסר של פרשת ראה הוא: לפני שאדם פועל, עליו "לראות", להבין שהמעשים שלו נושאים השלכות רחבות.

המלקט

מבחר נדריכם אשר תדירו לה' (יב.יא)

וברש"י: "מבחר נדריכם" מלמד שיביאו מן המובחר. גם אם אדם הולך בדרך הישר, ועושה הטוב בעיני ה', יש לזכור שדורשים ממנו להביא את המובחר, ולמצות את העבודה המוטלת עליו עד תום. אל יאמר האדם לעצמו הרי אני צועד במסלול הנכון, ואם כן יכולני כבר לישב בשלווה ולספוק כף אל כף בהנאה, אלא מחוייב הוא בכל רגע ורגע להשקיע את כל מרצו וכישוריו, ליבו ונפשו, כדי להוסיף עוד איכות וכמות במעשיו הטובים. הרי גם קין והבל הלכו שניהם, לכאורה, בדרך הטובה; שניהם הביאו קרבן לה', וכל אחד מהם רצה לעשות רצון קונו. אלא מאי? האחד השקיע יותר את ליבו בענין הבאת הקרבן, והביא מן המובחר, "מבכורות צאנו ומחלבהן", דהיינו מהדברים היותר-טובים, והשני הביא רק "מפרי האדמה", וכפי שמסביר רש"י: מן הגרוע. ולכן, למרות ששניהם עשו מעשה טוב, קרבנו של האחד התקבל, ושל השני לא. הבל החליט שאם הוא מביא קרבן, אזי צריך להשקיע בזה, ולהביא את היותר טוב; אין די רק בעצם ההחלטה על הבאת הקרבן, אלא צריך להמשיך ולחשוב על כל פרט, כיצד לעשותו על

טוב לאדם שיבין ענין זה מאצבעותיו, ואמרה "לא תקפוץ את ירך" דאם האצבעות כפופות על היד נראות כולן שוות זו לזו, כן צדקה אתן לכולם בשווה, לא כן, רק "כי פתוח תפתח את ירך", ותראה בחוש שהאצבעות אינן שוות זו לזו, וכמו כן תבחין שאין כל העניים שווים זה לזה, ותראה ליתן "די מחסור אשר יחסר לו".

ספר להתענין באהבתך בשם ספר "פנינים משולחן הגר"א"

איש כמתנת ידו ככרפת ה' אלו קידך אשר נתן לך (טז. יז)
יש לדקדק למה נאמר כמתנת בכ"ף הדמיון, היה לו לומר "איש מתנת ידו ככרפת ה'". ונראה דהנה הקשה ה"נועם מגדים" האריך זוכה האדם בנתינת צדקה, והלא אינו שלו כמו שאמר הכתוב ומידך הכל נתנה לך. ויתרין שהוא כאמרם (פסחים ו:) שני דברים אינן ברשותו של אדם ועשאן הכתוב כאלו הן ברשותו חמץ בפסח ובור ברה"ר, ומדה טובה מרובה ממדת פורענות, דכש"כ שעשה התורה את הצדקה כאלו היא ממנו שלו כדי שיזכה בכך בהמצוה. והנה איתא (ברכות דף ל"א) דמה שאמר הכתוב לה' הארץ ומלואה, היינו קודם שעושים ברכה, ומה שכתוב והארץ נתן לבני אדם, היינו לאחר שעשה האדם ברכה על המאכל.

וזה כוונת הכתוב: "איש כמתנת ידו", שבאמת אינו שלו ממש אלא נראה כאלו הוא מתנת ידו, וכי תימא דא"כ למה המצוה מתייחס אליו, לזה אמר "כברכת ה' אלו קידך", שהיא דוגמת הברכה שהאדם מברך שרק אז נעשה החפץ של האדם, וכמו כן עושה הקב"ה שחפץ יהא של האדם כדי שלא יעבור על ולא יראה את פני ה' ריקם, אלא יחשב שפיר כמביא ממנו שלו.

ספר "מקח טוב"

"צדק צדק תרדוף למען תחיה וירששת את הארץ אשר ה' אלו קידך נתן לך" (טז. כ)
"ומצדיקי הרבים" (דניאל יב, ג) כמו שהאירו עינים ללמד צדק לרבים, כן יאירו ככוכבים לעולם ועד מדה כנגד מדה. (מלבי"ם שם). שואל החיד"א מדוע כפלה התורה את המילים "צדק צדק תרדוף"? והשיב על פי דברי חז"ל, המפליגים בשכר מזכה הרבים. וכה כתב: שצריך האדם לרדוף לזכות את החייבים כמו שרודף אחר חייו וכו', ואמרו חז"ל (חגיגה טו, א), זכה צדיק, נוטל חלקו וחלק חבירו בגן עדן, וזהו שאמרה התורה "צדק צדק", כלומר לא מספיק בצדקך לנפשך, אלא צדק תרדוף להצדיק לחייב, וזהו הכפל "צדק צדק" תרדוף, למען תחיה חיים נצחיים, כי כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, "וירששת את הארץ", היא ארץ חיים אשר ה' אלקיך נותן לך בהוה, כי כל שאתה מרבה זכויות, אתה בונה בתים ועליות מרווחים בגן עדן, כי אין הקב"ה מקפח שכר שיחה קלה.

ספר "להתענין בתענוגים"

הלכה: דיני תפלת שחרית של שבת

מצוה לרוץ כשהולך לבית הכנסת, ואפילו בשבת שאסור לפסוע פסיעה גסה, מצוה לרוץ בהליכתו. אבל כשיוצא מבית הכנסת, אסור לרוץ. ראוי ונכון היכא דאפשר שיהיה לאדם טלית גדול מיוחדת לשבת, נאה יותר משל טלית של חול. ומעיקר הדין אין חיוב לקנות מעיל גשם מיוחד לשבת. כבר נהגו להתפלל בשבת וביום טוב בנעימה ובנגינה, ומאריכים בתפלה יותר משאר ימים. ומכל מקום אין להאריך יותר מדאי, כדי שלא לגרום לטורח צבור, ובפרט אם על ידי כך יעבור זמן קריאת שמע ותפלה. **ספר "לקוט יוסף הלכות שבת"**

פתגם: מי שמאמין באמת יודע שגם ההסתרה היא חלק מהאור.
פתגם חסידי

חקירה: טענין ליתמי וללקוחות

כאילו שהבעל דין שלפנינו טוען (היתומים והלקוחות), או כאילו שזה שלא נמצא בפנינו טוען (המת והמוכר) (קהלות יעקב בבא בתרא ה.). **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: תפילה

פעם התפלל הבעל שם טוב בבית כנסת ביום הכיפורים. באותו בית כנסת היה ילד קטן שלא ידע להתפלל. הוא ניסה לעקוב אחרי כולם, אבל לא הכיר את המילים. לבסוף, מתוך התרגשות גדולה, הוא פשוט השמיע קול שריקה חזקה כמו שהיה רגיל לעשות כשהיה רועה צאן. המתפללים נבהלו וכעסו: איך מעיז ילד להפריע ברגע הקדוש ביותר? אבל הבעל שם טוב אמר להם: אל תכעסו. השריקה הזאת, שבאה מלב טהור, פתחה שערים בשמים.

סיפור חסידי

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: יוסף דוד בן ליאל, רינה בת רחל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אויזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** שרה זסון אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן גייל לאוני. **לעילוי נשמת:** קלוד שלמה בן ז'רמן רבקה, ראובן בן חנינה, גינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי זרנגנה, אברהם בן אסתר, ראובן בן איזא, יהודה יוסף בן רחל.

